
RUSYA-TÜRKİYE-AZERBAYCAN: ENERJİ VE ULAŞTIRMA İŞBİRLİĞİ FORUMU 21 AĞUSTOS'TA ANKARA'DA GERÇEKLEŞECEK

- 21.08.2019

Rusen.org (20 Ağustos 2019)

Rusya Federasyonu Devlet Başkanlığı Fonu tarafından desteklenen ve Ankara Rusya Araştırmaları Enstitüsü, Moskova Çağdaş Türkiye Araştırmaları Merkezi ve Bakü Network işbirliğiyle Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde düzenlenecek foruma Rusya, Türkiye ve Azerbaycandan uzmanlar katılıyor.

Türkiye-Rusya ilişkilerinin birçok alanda geliştiği bir dönemde Azerbaycanın da katılımıyla Kafkasya ve Orta Asyayı etkileyebilecek yeni işbirliği olanaklarının ortaya konulması amacıyla üç ülkeden uzmanlar karşılıklı görüş alışverişinde bulunacağını duyurulduğu toplantılarda uzmanların var olan sorunların çözümüne dair öneriler sunmaları beklenilmektedir.

Bu foruma dair Ankara Rusya Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Salih Yılmaz yaptığı açıklamada Ortadoğu ve Doğu Avrupada gelişen politikalar Rusya, Türkiye ve Azerbaycanı enerji ve ulaştırma konularında yeni projelerle işbirliğine yönelmeye ittiğini ve bu ülkelerin birbirleriyle olan işbirlikleri sadece bölgeyi değil aynı zamanda küresel dünyayı etkileyebilecek sonuçlar ortaya koyabileceğini dile getirdi.

RUSEN Başkanı Prof. Dr. Salih Yılmaz, verdiği demeçte özellikle şunları vurguladı:

Türkiyenin Yeniden Asya açılımında Rusya önemli bir ortak haline gelebilir. Fakat bu ortaklık stratejisi uzun dönemdir Hazar Denizinde sıkıştırılmış vaziyettedir. Bilindiği gibi Hazar Denizinin hukuki statüsüyle ilgili müzakereler 20 yıl devam etmiş ve sonunda 12 Ağustos 2018 tarihinde Kazakistanın Aktau şehrinde Hazarın yasal statüsüyle ilgili anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmadan sonra ise Hazara kıyıdaş ülkeler arasındaki işbirliğini artırmak amacıyla ilk Hazar Ekonomi Forumu 12 Ağustos 2019 tarihinde Türkmenistanın Avaza beldesinde gerçekleştirilmiştir. Bu Forumu Türkiye de uzmanlarla katılmıştır.

Hazara kıyısı olan Türkmenistan, Afganistanı Türkmenistan ve Hazar üzerinden Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiyeye bağlaması planlanan Lapis Lazuri Transit Koridoru ile Batıya açılmak istemektedir. Bu projede demir ve kara yolları önceliklidir. Böylece Türkmenbaşından çıkan mallar Hazar üzerinden Azerbaycana ve oradan Bakü-Tiflis-Kars demiryoluyla Türkiye ve Avrupaya ulaştırılacaktır. Böylece Afganistanın ABDye olan bağımlılığı da sona erebilecektir.

Türkiye ise Hazar üzerinden Azerbaycan ve Kazakistanı da içine alacak biçimde Orta Koridor Projesini ortaya koymaktadır. Bu proje ile Türkiyeden demir ve kara yolu bağlantılarıyla sırasıyla

Gürcistan, Azerbaycan ve Hazar Denizine ve buradan da Türkmenistan-Özbekistan-Kırgızistan veya Kazakistan güzergâhını takip ederek Çine kadar uzanan bir iletişim sağlanacaktır. Çini Hazar üzerinden Batıya ancak Türkiye'ye ulaştırılabilecektir. Çinin, doğu-batı ulaştırma koridorlarında kuzeyde Rusya, güneyde İran ve orta güzergâhta Hazar olmak üzere üç farklı seçeneği vardır. Kuzey koridoru Çinin Rusya üzerinden Batıya açılımını planlasa da özellikle Ukrayna krizi ve Baltık bölgesinde NATOnun çevrelemesi nedeniyle riskli hale gelmiştir. Güney koridoru ise ABDnin İrana yönelik yaptırımları dolayısıyla şimdilik işlemez hale gelmiştir. Çinin Orta Koridoru kullanmaktan başka çaresi çok fazla bulunmuyor. Fakat burada da İran ve Rusya faktörü devreye giriyor. Bu anlamda 21. Yüzyıl küresel yarışta Rusya, Türkiye ve Azerbaycanın bölgede işbirliği yaparak yeni yatırımlar ve projelerle Avrasya ülkelerini ortak amaç etrafında toplamaları gerekiyor.

Prof. Dr. Salih Yılmaz, bu forumun ilk toplantısının Türkiye'de yapılacağını ve bunun devamı olarak ikincisinin Ekim ayında Azerbaycan'da, son toplantının ise kasım ayında Rusya'da yapılacağını duyurdu. Bu üç toplantı sonunda ortaya konulacak raporun üç devletin ilgili birimlerine sunulacağı bildirildi.

Moskova Çağdaş Türkiye Araştırmaları Merkezi Başkanı Amur Gadjiyev ise enerji ve ulaştırma ile ilgili olarak Hazar Denizi ve Kafkasya bölgesinin karayolu ve demiryolu iletişimindeki mevcut sorunların dile getirilmesi, uluslararası deniz ve hava yollarını kullanma potansiyelinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ve üç ülkenin bu anlamda önemli işbirliği potansiyelini kullanmaları gerektiğini dile getirdi. Böylece üç ülkenin ticari, ekonomik ve enerji işbirliğini genişletmesiyle Avrasyadaki diğer ülkeleri de olumlu anlamda etkileyebileceğini bildirdi.

Azerbaycan-Bakü Network Başkanı ve Trend.Az Editörü Elkan Alasgarov ise Türkiye-Rusya ilişkilerinin gelişmesinden memnun olduklarını ve Azerbaycanın da bu ilişkilerde yer almasının bölgeye hem ekonomik refah hem de barış getirebileceğini dile getirdi. Azerbaycanın doğalgaz ve petrol bakımından sahip olduğu zenginliğin üçlü işbirliğiyle daha aktif değerlendirilebileceğini, bu sayede Çinden başlayarak Batıya kadar uzanabilecek ortak ekonomi alanı kurulabileceğini söyledi.

Rus-Türk Toplumsal Forumu (RTTF) Genel Sekreteri, Politik Araştırmalar Enstitüsü Genel Direktörü Sergey Markov ise yaptığı açıklamada Ankaradaki panelin Rusya, Türkiye ve Azerbaycanın katılımıyla üçlü formatta gerçekleştirilmesinin önemli olduğunu belirtti. Markov, Üçlü format, hiç şüphesiz gelecek vadeden bir formattır. Rusya, Türkiye ve Azerbaycana gelince burada benim görüşüme göre küçük bir politik paradoks var. Mesele şu ki, Türkiye ve Azerbaycan arasında muazzam ilişkiler var. Azerbaycan ve Rusya arasında da harika ilişkiler var. Rusya ve Türkiye arasındaki ilişkiler de çok iyi. Ama üçlü format yok. Oysa üçlü format günümüz diplomaside büyük talep görüyor. Çünkü üçlü format, bir yandan ikili ilişkiler düzeyini aşıyor ama aynı zamanda bir daimi örgütün ve ilgili bürokrasinin oluşmasına yol açmıyor yorumunda bulundu. Üçlü formatın, iki format arasında bir nevi geçiş aşaması olduğunu ve karmaşık sorunlarının çözümünde çok etkili olabileceğini dile getiren Markov, Örneğin Normandiya formatı var. Bu aslında Rusya, Ukrayna ve Avrupa Birliğinden oluşan ve çok zor görüşmelerin yapıldığı bir üçlü formattır. Ya da örneğin Rusya, Azerbaycan ve İranı kapsayan Kuzey-Güney ulaşım koridoru da bir üçlüdür. ABnin ortak duruşunu geliştirmeye yönelik Fransa, Almanya ve Polonya arasında da stratejik üçlü var ifadelerini kullandı.

21 Ağustos 2019, Çarşamba günü gerçekleştirilecek forumun 1 gün süreceği ve basın kuruluşlarıyla ayrıca görüşme gerçekleştirileceği duyuruldu. Üst düzey katılımın gerçekleşeceği forum Hazar Bölgesinde ve Kafkasyada yeni arayışları ortaya koyacak görüşler tartışılacak.

<https://www.rusen.org/rusya-turkiye-azerbaycan-enerji-ulastirma-isbirligi-forumu-21-agustosta->

ankarada-gerceklesecek/

Kaynak/Source: